

Οι τροποποιήσεις στο δίκαιο της αναγκαστικής εκτελέσεως με το ν. 4335/2015

Εισήγηση στο επιμορφωτικό σεμινάριο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών «Η εισαγωγή στον ΚΠολΔ του συστήματος των πολλαπλών κατασχέσεων»

Κομοτηνή, 24 Ιουνίου 2016

Νικόλαος Μ. Κατηφόρης

Επ. Καθηγητής Νομικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών –
Δικηγόρος

I. Εισαγωγή:

Με τα άρθρα 958 § 2 (για τα κινητά) και 997 § 5 ΚΠολΔ (για τα ακίνητα) εισήχθη με το ν. 4335/2015 στο δίκαιο της έμμεσης εκτελέσεως για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων το σύστημα των πολλαπλών κατασχέσεων στην κινητή και στην ακίνητη περιουσία του οφειλέτη. Προβλέπεται πλέον δηλαδή η δυνατότητα επιβολής περισσότερων κατασχέσεων από περισσότερους δανειστές του ίδιου οφειλέτη πάνω στο ίδιο περιουσιακό αντικείμενο. Κάθε διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως διενεργείται ξεχωριστά και δεν επηρεάζει η μια την άλλη, ενώ, τέλος, προβλέπεται ότι δεν επιτρέπεται η αναζήτηση των εξόδων της εκτελέσεως που προκατέβαλε εκείνος ο δανειστής, η εκτέλεση του οποίου δεν περατώθηκε. Ενόψει της νέας αυτής διαδικασίας συντονίστηκαν αντίστοιχα και επιμέρους διατάξεις της αναγκαστικής εκτελέσεως. Έτσι, στην παρ. 1 του άρθρου 956 διευκρινίζεται, ότι η ιδιότητα του μεσεγγυούχου που ορίστηκε με την πρώτη κατάσχεση διατηρείται και για τις κατασχέσεις που ενδεχομένως ακολουθήσουν. Αντιστοίχως, στο άρθρο 953 παρ. 1 ορίζεται, ότι κατάσχεση μπορεί να γίνει, όχι μόνο στα κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια του οφειλέτη αλλά και στα χέρια μεσεγγυούχου που έχει οριστεί ως τέτοιος συνεπεία προηγούμενης κατασχέσεως. Επίσης, στην περίπτωση πολλαπλών κατασχέσεων ορίζεται στο άρθρο 959 § 1 ΚΠολΔ (το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως και στον πλειστηριασμό ακινήτων κατά ρητή παραπομπή του άρθρου 998 § 1 ΚΠολΔ) ότι ο πλειστηριασμός διενεργείται ενώπιον του ίδιου συμβολαιογράφου που ορίστηκε αρχικά από τον πρώτο επισπεύδοντα.

Το αποκαλούμενο «σύστημα των πολλαπλών κατασχέσεων» καθιερωνόταν παραδοσιακά από το θετικό δίκαιο στο πλαίσιο της κατασχέσεως πλοίων, του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων και του ν.δ. της 17.7/13/8/1923 «περί ειδικών διατάξεων επί

ανωνύμων εταιριών»¹, κατ' απόκλιση από τον μέχρι προσφάτως ισχύοντα κανόνα του γενικού δικονομικού δικαίου για απαγόρευση της επιβολής και άλλης αναγκαστικής κατασχέσεως στο ίδιο πράγμα (ΚΠολΔ 958 II, 997 V). Πρόκειται για ειδικό καθεστώς², αυτοτελή διαδικασία εκτελέσεως και διοικητικού καταναγκασμού³ και ειδική ρύθμιση της αναγκαστικής εκτελέσεως πλοίων⁴ αντιστοίχως, δηλαδή για σημαντικές περιοχές του δικαίου⁵, με κοινό τελολογικό θεμέλιο την απαλλαγή των αντίστοιχων επισπευδόντων δανειστών από κάθε υποχρέωση να συμμορφωθούν στη δέσμευση που επιβάλλει πάνω στο πράγμα μέσω κατασχέσεως ο οποιοσδήποτε τρίτος «και από το να συμμετάσχουν στην εκτελεστική διαδικασία, που και βραδύτητα συνεπάγεται και κινδύνους από ενδεχόμενες ακυρότητες ή και από παρελκυστικές και καταδολιευτικές ακόμη ενέργειες των οφειλετών και των εμφανιζόμενων ως πιστωτών τους. Αντιθέτως, ο νομοθέτης του ΚΠολΔ ήταν αρχικά επιφυλακτικός έναντι της εισαγωγής του συστήματος για την αυτοτέλεια των κατασχέσεων υπό τον παραδοχή ότι ο καλόπιστος κατασχών ενεργεί ως εκπρόσωπος όλων των δανειστών⁶. Περαιτέρω, βασικό μειονέκτημα του θεσμού αποτελούσε η επιβάρυνση του οφειλέτη με την παράλληλη επίσπευση διαδικασιών αναγκαστικής εκτελέσεως, χωρίς να μπορούν να παραβλεφθούν η αδυναμία άμυνας, η αύξηση εξόδων, ο περιορισμός των δυνατοτήτων εξουρέσεως συναινετικής λύσεως και η διευκόλυνση του αγώνα δρόμου των δανειστών⁷.

Η αρχή της απαγορεύσεως πολλαπλών κατασχέσεων, που είχε υιοθετήσει ο προϊσχύσας ΚΠολΔ, σε συνδυασμό με το σύστημα της κινήσεως της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως με πρωτοβουλία αποκλειστικά του επισπεύδοντος, εγκυμονούσε συχνά κινδύνους καταχρήσεων και παρελκύσεως της εκτελεστικής διαδικασίας προς βλάβη των αναγγεληθέντων δανειστών. Μεταξύ άλλων, είχε ενοχοποιηθεί η «παντοδυναμία» του ,

---

¹ Βλ. και τη συναφή δυνατότητα του συνδίκου να προβεί παράλληλα με ενυπόθηκους ή ενεχυρούχους δανειστές σε εκποίηση του κατασχόμενου πράγματος μετά την είσοδο της πτωχευτικής διαδικασίας στο στάδιο της ενώσεως πιστωτών (*Γ. Ορφανίδης*, Συγκρούσεις συμφερόντων δανειστών στην αναγκαστική εκτέλεση (Συμβολή στην ερμηνεία των άρθρων 958 και 997 ΚΠολΔ), 2004, σελ. 400, υποσημ. 66).

² Επί εκτελέσεως που επισπεύδεται από τραπεζικά πιστωτικά ιδρύματα ή και άλλες ανώνυμες εταιρείες, εφόσον τους έχει χορηγηθεί άδεια εφαρμογής του ν.δ. από τον εποπτεύοντα Υπουργό με ειδική απόφασή του (άρθρο 1 ν.δ. 17 Ιουλίου / 13 Αυγούστου 1923).

³ Που αν και διασκευάσθηκε με πρότυπο την κοινή αναγκαστική εκτέλεση των άρθρων 904 επ. ΚΠολΔ διαφοροποιείται σε σημαντικά θέματα αισθητά από αυτήν, ενόψει του προσανατολισμού της κυρίως στην προνομιακή εξυπηρέτηση των αναγκών του Δημοσίου (*Ν. Νίκας*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως I, Γενικό μέρος, 2010, σελ. 69).

⁴ Η οποία διέπεται καταρχήν από τις διατάξεις των άρθρων 992 επ. ΚΠολΔ, εισαγόμενων ειδικών ρυθμίσεων στα άρθρα 1011-1013, όπως και στα άρθρα 211, 214 ΚΙΝΔ, τα οποία διατηρήθηκαν σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΚΠολΔ (ΕισΝΚΠολΔ 58, e contrario), όπως και στο άρθρο 13 II του ν.δ. 2687/1953 «περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού, όπως αυτό ερμηνεύθηκε αυθεντικά με το άρθρο μόνο ν.δ. 2928/1954).

⁵ *Γ. Ορφανίδης*, ό.π. (υποσημ. 1).

⁶ *Γ. Ορφανίδης*, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 105 επ..

⁷ *Γ. Ορφανίδης*, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 456.

επισπεύδοντας, ο οποίος είχε τη δυνατότητα να ματαιώνει μονομερώς, με δήλωσή του, τον πλειστηριασμό, ή να προβαίνει σε συναινετική με τον οφειλέτη αναστολή του⁸.

Από την πλευρά της νομολογίας τέθηκαν περιορισμοί στην εξουσία αυτή διαθέσεως του επισπεύδοντος, παρά την έλλειψη νομοθετικού θεμελίου, με την εξάρτησή της από τη συναίνεση των αναγγελλμένων με εκτελεστό τίτλο δανειστών. Αυτή ακριβώς η νομολογιακή εκδοχή, παρά τις δογματικές αδυναμίες που είχαν επισημανθεί από τη θεωρία, αποτυπώθηκε νομοθετικά με την προσθήκη τρίτης παραγράφου στο άρθρο 969 ΚΠολΔ, η οποία ορίζει ότι «ο υπάλληλος του πλειστηριασμού είναι υποχρεωμένος να τον ενεργήσει, εκτός αν συμφωνούν στη ματαίωσή του ο επισπεύδων την εκτέλεση και όλοι οι αναγγελλμένοι δανειστές που έχουν εκτελέσει εκτελεστό τίτλο». Η ίδια ρύθμιση κάλυψε και τους πλειστηριασμούς ακινήτων (1002 Π). Ο φραγμός όμως αυτός στην παντοδυναμία του επισπεύδοντος να ματαιώνει κατά το δοκούν τον πλειστηριασμό μπορούσε να ενεργοποιηθεί από τους αναγγελλθέντες δανειστές, θεωρητικά μεν από το χρονικό σημείο ολοκλήρωσεως της τελευταίας πράξεως της προδικασίας του πλειστηριασμού, δηλαδή από τη δημοσίευση της περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως στις εφημερίδες (ΚΠολΔ 960 Π 2, 999 Π 2), πρακτικά δε από και δια της εγχειρίσεως των εγγράφων της προδικασίας του πλειστηριασμού από τον δικαστικό επιμελητή στον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο. Ωστόσο, μη προβλεπόμενης στον ΚΠολΔ συγκεκριμένης προθεσμίας καταθέσεως των σχετικών εγγράφων στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, αυτά κατατίθενται συνήθως λίγο πριν έναρξη της κύριας διαδικασίας του πλειστηριασμού, με συνέπεια την ικανοποίηση της ανάγκης για συγκατάθεση των αναγγελλθέντων δανειστών εντός του ασφυκτικού χρονικού πλαισίου της ημέρας διεξαγωγής του πλειστηριασμού. Περαιτέρω, η εναντίωση των αναγγελλθέντων δανειστών στην αναστολή του πλειστηριασμού μεθοδεύεται με τη συχνή στην πράξη, και απλή ως προς την υλοποίηση, μη κατάθεση των εγγράφων της προδικασίας του πλειστηριασμού στον συμβολαιογράφο από τον δικαστικό επιμελητή, καθ' υπόδειξη του εντολέως του, με επίκληση – ενδεχομένως προσχηματική – της μη τηρήσεως των διατυπώσεων της προδικασίας του πλειστηριασμού (ΚΠολΔ 960, 999). Στην τελευταία, μάλιστα, περίπτωση, τα συμφέροντα των αναγγελλθέντων δανειστών βρίσκουν ανεπαρκή προστασία, στο βαθμό που τα μόνα όπλα που τους επιφυλάσσονται είναι, είτε η προσφυγή στον εισαγγελέα, όταν υπολαμβάνουν προσχηματική ή καταχρηστική συμπεριφορά, είτε η άσκηση ανακοπής για την ακύρωση της πράξεως ματαίωσεως του πλειστηριασμού, με ταυτόχρονη δήλωση υποκαταστάσεώς τους, είτε η επιδίωξη δικαστικής υποκαταστάσεώς τους (ΚΠολΔ 973 § 4) – με τη διεύρυνση της σχετικής δυνατότητας με τη θέσπιση ανώτατων χρονικών ορίων διενέργειας του πλειστηριασμού με το ν. 2298/1995 (άρθρα 959 § 4 εδ. α', 998 § 4 εδ. α'), σε συνδυασμό με την πρόβλεψη της αναστολής συμπληρώσεως του χρόνου της ανατροπής επί

---

⁸ Ν. Νίκας, Η ματαίωση και η αναστολή του πλειστηριασμού κατόπιν συμφωνίας επισπεύδοντος δανειστή και οφειλέτη μετά την αναγγελία δανειστών, ΕΠολΔ 2008, σελ. 305 επ.

εξάμηνο για τους (μη θιγόμενους από την ανατροπή της κατασχέσεως) αναγγεληθέντες με τα προσόντα αυτοτελούς κατασχέσεως δανειστές (ΚΠολΔ 1019 III 2), διασφάλισή τους από τον κίνδυνο ανατροπής της κατασχέσεως – με τις εγγενείς δυσχέρειες εξειδικεύσεως της αόριστης νομικής έννοιας της ανυπαρξίας του σοβαρού λόγου, χωρίς να παροράται και ο παράγων του απομακρυνόμενου χρόνου ικανοποίησης των δικαιωμάτων των δανειστών.

Ζήτημα γεννάται, επίσης, εάν κατά τη διάρκεια της δικαστικής αναστολής της εκτελέσεως δύναται να υποκατασταθεί και να επισπεύσει τον πλειστηριασμό τρίτος δανειστής, ο οποίος είχε προβεί σε αναγγελία της απαιτήσεώς του πριν από την υποκατάστασή του. Σύμφωνα με την κρατούσα μέχρι προσφάτως θέση αναφορικά με το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 938 ΚΠολΔ, τόσο στη νομολογία⁹ όσο και στη θεωρία¹⁰, η αναστολή της εκτελέσεως, που διατάσσεται με οποιαδήποτε δικαστική απόφαση, ακόμα και όταν αυτή εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 938 και 1000 ΚΠολΔ, ισχύει όχι μόνο έναντι του αντιδίκου επισπεύδοντος αλλά και έναντι τρίτων δανειστών. Συνεπώς, δεν είναι δυνατό να χωρήσει υποκατάσταση τρίτου δανειστή διαρκούσης της αναστολής εκτελέσεως. Εξίσου άκαμπτη εμφανίζεται και η – υιοθετηθείσα από πρόσφατες αποφάσεις του Ακυρωτικού¹¹ - άκρως αντίθετη άποψη, ότι η ύπαρξη ανεξαιρέτως κάθε δικαστικής αποφάσεως περί αναστολής αποτελεί νόμιμη αιτία καθηλώσεως της διαδικασίας μόνο για τον αρχικό επισπεύδοντα και όχι για τον τρίτο αναγγεληθέντα με ισχύ κατασχέσεως δανειστή, ο οποίος μπορεί οποτεδήποτε να υποκατασταθεί και να επισπεύσει την ανασταλείσα εκτέλεση. Κατά την ενδιάμεση και μάλλον ορθότερη, ως εμφορούμενη από τελολογικές σταθμίσεις, άποψη, επιβάλλεται να γίνει διάκριση μεταξύ των τυπικών και των ουσιαστικών λόγων ακυρότητας των πράξεων της εκτελεστικής διαδικασίας, βάσει των οποίων διατάχθηκε η αναστολή¹², με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η επίσπευση της εκτελεστικής διαδικασίας και να μην είναι δυνατή η υποκατάσταση τρίτου, όταν ο λόγος της αναστολής έχει αντικειμενική ισχύ έναντι όλων, όπως λ.χ. στην περίπτωση αναστολής του πλειστηριασμού δυνάμει του άρθρου 1000 ΚΠολΔ, διότι οι όροι για τη χορήγηση της σχετικής αναστολής είναι γενικοί και αντικειμενικοί, μη σχετιζόμενοι ούτε με το πρόσωπο του επισπεύδοντος ούτε με την απαίτησή του έναντι του οφειλέτη, ή εάν η διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως ανεστάλη δυνάμει του άρθρου 938 ΚΠολΔ, είτε μετά

⁹ ΕφΝαυπλ 43/2000 Δ 2001, 490 (παρατ. Κ. Μπέη), ΜΠρΘεσ 24312/2007 Αρμ 2008, 117 (σημ. Α.Ε.Τ.), ΜΠρΤριπ 63/2003 Δ 2003, 1328, ΜΠρΚαβ 150/1977 Αρμ 1999, 419.

¹⁰ Ι. Μπρίνιας, Αναγκαστική Εκτέλεσις, τ. 1ος, 1979, άρθρο 938, αρ. 196 V, σελ. 558 και τ. 2^{ος}, 1979, άρθρο 973, αρ. 389^α V, σελ. 1010 και αρ. 392^α I, σελ. 1014, Π. Τσόγιας, Υποκατάσταση σε θέση επισπεύδοντος και συνέχιση του πλειστηριασμού σύμφωνα με το άρθρο 973 ΚΠολΔ, 2008, σελ. 211-212.

¹¹ ΑΠ 2353/2009 ΕΠολΔ 2010, 603 (σημ. Ν. Κατηφόρη), ΑΠ 609/2009 ΕΠολΔ 2010, 129 (σημ. Ν. Κατηφόρη).

¹² Π. Γέσιου – Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως II, Ειδικό Μέρος, 2001, § 58 III, αρ. 24, σελ. 356-357, Κ. Παπαδόπουλος, Εκτέλεσις, 2^η έκδ., 1931, αρ. 412, σελ. 279, Χ. Φραγκίστας, Υποκατάστασις εις θέσιν επισπεύδοντος, Νομικές Μελέτες, Τόμος Α' (1987), σελ. 463 επ. = Τιμητικός Τόμος Ζηλήμονος, 1939, σελ. 457 επ. (473 επ.).

από διεκδικητική ανακοπή τρίτου δυνάμει του άρθρου 936 ΚΠολΔ είτε μετά από ανακοπή κατά της εκτελέσεως του άρθρου 933 ΚΠολΔ για τυπικές ελλείψεις τις κατασχέσεως, καθώς με την ακυρότητα της κατασχέσεως συμπαρασύρονται σε ακυρότητα και αποδυναμώνονται και όλες οι επόμενες διαδικαστικές πράξεις, όχι μόνο του κατασχόντος αλλά και των υποκατασταθέντων δανειστών¹³. Αντιθέτως, στο πλαίσιο της ίδιας ερμηνευτικής εκδοχής, είναι δυνατή η υποκατάσταση τρίτου, όταν ο λόγος της αναστολής προτείνεται μόνο έναντι του επισπεύδοντος. Αυτό συμβαίνει, είτε στην περίπτωση αναστολής της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως κατ' άρθρο 938 ΚΠολΔ λόγω ασκήσεως ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ για παραβάσεις της διαδικασίας επισπεύσεως του πλειστηριασμού, που έπεται της εγκύρου κατασχέσεως (λ.χ. σχετικά με τις αναγκαίες επιδόσεις, καταθέσεις εγγράφων και δημοσιεύσεις), διότι αυτές μπορούν να επαναληφθούν με το σωστό τρόπο από τον υποκατασταθέντα τρίτο, είτε σε περίπτωση χορηγήσεως αναστολής εκ των άρθρων 912-913, 938 και 632 ΚΠολΔ για λόγο σχετικό με την ουσία της απαιτήσεως του επισπεύδοντος κατά του οφειλέτη¹⁴. Ευστόχως, εξάλλου, επισημαίνεται και η συγγένεια της συγκεκριμένης ερμηνευτικής εκδοχής με την ευρύτερη άποψη, ότι η αρχή της αναδρομικής ενέργειας της ακυρώσεως της κατασχέσεως δεν πρέπει να κλονίζει την τυχόν προγενέστερη υποκατάσταση, όταν η ακύρωση της κατασχέσεως οφείλεται σε ουσιαστικά και όχι σε τυπικά ελαττώματα¹⁵.

Βεβαίως, ο θεσμός της αναστολής εκτελέσεως δεν έχει πλέον σήμερα την πρακτική σπουδαιότητα που είχε παλαιότερα. Υπό το προγενέστερο δίκαιο, η υποχρεωτική συζήτηση της αιτήσεως αναστολής κατά την ημερομηνία εκδίκασεως της ανακοπής (μέσα σε εξήντα ημέρες από την κατάθεσή της) οδήγησε στη de facto υποκατάστασή της από τη δυνατότητα που είχε ο δικαστής (ή ο πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου) κατ' άρθρο 938 § 2 ΚΠολΔ να εκδώσει σημείωμα «προ πάσης εκτελέσεως», με το οποίο εμποδιζόταν η πρόοδος της αναγκαστικής εκτελέσεως και απαγορευόταν η διενέργεια κάθε περαιτέρω πράξεώς της μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της υποβληθείσας αιτήσεως αναστολής. Ήδη, με το ν. 4335/2015 καταργήθηκε στην έμμεση εκτέλεση η δυνατότητα χορηγήσεως αναστολής εκτελέσεως στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας δίκης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ.

II. Επί του πλειστηριασμού υπάλληλος

Για την οικονομία της διαδικασίας στην περίπτωση πολλαπλών κατασχέσεων ορίζεται στο άρθρο 959 § 1 ΚΠολΔ (το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως και στον πλειστηριασμό ακινήτων κατά ρητή παραπομπή του άρθρου 998 § 1 ΚΠολΔ) ότι ο πλειστηριασμός διενεργείται ενώπιον του ίδιου συμβολαιογράφου που ορίστηκε αρχικά από τον πρώτο επισπεύδοντα. Στο βαθμό όμως, που ασφαλής πηγή γνώσεως ως προς το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού,

¹³ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 150-151, όπου περαιτέρω παραπομπές.

¹⁴ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 151 επ., όπου περαιτέρω παραπομπές.

¹⁵ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 153.

είναι μόνο η κατασχετήρια έκθεση που επιδίδεται στον γραμματέα του ειρηνοδικείου εντός 5 ημερών από την περάτωση της κατασχέσεως (ΚΠολΔ 955 § 1) και το απόσπασμα που δημοσιεύεται κατ' άρθρο 955 § 2 τη δέκατη ημέρα, ίσως απαιτηθεί στην πράξη η διόρθωση κάποιων κατασχετηρίων εκθέσεων κατ' άρθρο 954 § 4 ΚΠολΔ. Περαιτέρω, αν το ακίνητο αχθεί στον πλειστηριασμό βάσει μεταγενέστερης κατασχέσεως ενώπιον άλλου επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, θα συντρέχει περίπτωση ακυρότητας του πλειστηριασμού μόνο υπό τις προϋποθέσεις της διατάξεως του άρθρου 159 αρ. 3 ΚΠολΔ.

III. Δήλωση συνέχισης του πλειστηριασμού (άρθρο 973 § 3 ΚΠολΔ)

Στην αναγκαστική εκτέλεση, που επισπεύδεται, είτε βάσει του ΚΕΔΕ είτε βάσει της ειδικής διαδικασίας του ν.δ. της 17.7/13/8/1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών» δεν είναι νοητή η κατ' άρθρο 973 § 2 ΚΠολΔ δυνατότητα υποκαταστάσεως τρίτου δανειστή. Αυτό ισχύει, αφενός μεν λόγω του συγκεκριμένου περιορισμού των υποκειμένων που διέπονται από τα εν λόγω ειδικά νομοθετήματα, αφετέρου δε λόγω της διαφορετικότητας της εκτελεστικής διαδικασίας που ακολουθείται μεταξύ των περιπτώσεων του ΚΠολΔ, του ΚΕΔΕ και του ν.δ. της 17.7/13/8/1923¹⁶. Βέβαια, τα υπό του άρθρου 973 ΚΠολΔ επιδιωκόμενα αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν με το επιτρεπτό της επιβολής δεύτερης κατασχέσεως, η οποία μπορεί να οδηγήσει στον πλειστηριασμό αυτόνομα και ανεξάρτητα από την πρώτη κατάσχεση¹⁷. Πάντως, η σχετική απαγόρευση προβλέπεται ρητά μόνο στο άρθρο 12 εδ. 4 ΚΕΔΕ, το οποίο ορίζει ότι, επισπεύδοντας του Δημοσίου, τρίτος αναγγεληθείς δανειστής δεν δύναται να συνεχίσει τον πλειστηριασμό. Δεν απαγορεύεται, όμως, ούτε στην ανώνυμη εταιρεία, που υπάγεται στις ειδικές διατάξεις του ν.δ. της 17.7/13/8/1923, ούτε στο Δημόσιο και στα ΝΠΔΔ, επί των οποίων εφαρμόζεται ο ΚΕΔΕ, να ζητήσουν να υποκατασταθούν και να επισπεύσουν την αρξάμενη εκτέλεση του κοινού δικαίου, εφόσον φυσικά διαθέτουν εκτελεστό τίτλο (άρθρο 904 ΚΠολΔ) και τηρήσουν τη νόμιμη διαδικασία και τις αναγκαίες διατυπώσεις του κοινού δικονομικού δικαίου¹⁸.

Περαιτέρω, στην περίπτωση των πολλαπλών κατασχέσεων πλοίων κάθε κατασχών δανειστής δικαιούται να υποκατασταθεί κατ' άρθρο 973 ΚΠολΔ στην εκτελεστική διαδικασία που επισπεύδει άλλος δανειστής¹⁹, έστω και αν η σχετική δυνατότητα στερείται πρακτικής σημασίας και εν προκειμένω²⁰. Υποστηρίχθηκε, ωστόσο, και η άποψη περί της μη εφαρμογής εν προκειμένω του άρθρου 973 ΚΠολΔ, στην οποία όμως ορθώς αντιτάχθηκε ότι ο νόμος θέλησε να παραχωρήσει μια επιπλέον δυνατότητα στους δανειστές και όχι να τους αποστερήσει από τις διαδικαστικές ευχέρειες και δικονομικές δυνατότητες που παρέχει το κοινό δικονομικό

¹⁶ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 233.

¹⁷ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 233.

¹⁸ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 233, 234

¹⁹ Ν. Νίκας, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως II, Ειδικό μέρος, 2012, σελ. 586.

²⁰ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 233-234.

δίκαιο²¹. Σε κάθε όμως περίπτωση, θεωρείται ότι συντρέχει το έννομο συμφέρον για επίστευση του πλειστηριασμού κατά το άρθρο 973 ΚΠολΔ μόνο στο πρόσωπο του αναγγεληθέντος με προσόντα αυτοτελούς κατασχέσεως δανειστή²². Η ίδια θέση υποστηρίζεται²³ και για την περίπτωση υποκαταστάσεως δυνάμει δικαστικής αποφάσεως (ΚΠολΔ 973 § 4).

Τη θέση αυτή, ότι δηλ. ο διαθέτων εκτελεστό τίτλο δανειστής μπορεί όχι μόνο να προβεί στην κατάσχεση του ήδη κατεσημένου πλοίου και να αναγγείλει την ίδια ή άλλη απαίτησή του σε ήδη εκκρεμούσα εκτελεστική διαδικασία, αλλά και να υποκατασταθεί και να συνεχίσει την εκ μέρους άλλου δανειστή εγκαταλειφθείσα διαδικασία προς ικανοποίηση της ίδιας ή άλλης απαιτήσεώς του, υιοθετεί και το άρθρο 973 § 3 εδ. β' ΚΠολΔ κατά το οποίο, η δήλωση συνεχίσεως του πλειστηριασμού από δανειστή που και ο ίδιος έχει επιβάλει κατάσχεση επέχει θέση ανακλήσεως της δικής του κατασχέσεως. Και τούτο, καθώς στο πεδίο των πολλαπλών κατασχέσεων πλοίων, ευλόγως γίνεται δεκτό ότι από την υποκατάσταση δεν μπορεί να συναχθεί σιωπηρώς η παραίτηση από την κατάσχεση, η οποία προϋποθέτει τον έγγραφο τύπο²⁴.

Όμως, δεν νοείται έννομο συμφέρον του τρίτου δανειστή που διαθέτει εκτελεστό τίτλο και έχει κοινοποιήσει στον καθού επιταγή για εκτέλεση (με τήρηση των προθεσμιών του άρθρου 926 §§ 1 και 2 ΚΠολΔ) και επιθυμεί να υποκατασταθεί με δικαστική απόφαση κατ' άρθρο 973 § 4 ΚΠολΔ. Στην περίπτωση αυτή άλλωστε, η ύπαρξη κατασχέσεως δεν κωλύει τον τρίτο δανειστή να προβεί σε νέα κατάσχεση του ίδιου ακινήτου, που μπορεί να οδηγήσει στον πλειστηριασμό αυτόνομα και ανεξάρτητα από την πρώτη κατάσχεση²⁵. Ομοίως δεν έχει εφαρμογή η § 4 του άρθρου 973 ΚΠολΔ και στην αναγκαστική εκτέλεση που επισπεύδεται βάσει του ΚΕΔΕ (πρβλ. όμως την άποψη ότι δεν απαγορεύεται στο Δημόσιο να υποβάλει αίτηση υποκαταστάσεως του άρθρου 972 § 4 ΚΠολΔ επί αρξαμένης εκτέλεσεως του κοινού δικαίου, εφόσον διαθέτουν εκτελεστό τίτλο (904 επ. ΚΠολΔ) και τηρήσουν τη νόμιμη διαδικασία και τις αναγκαίες διατυπώσεις του κοινού δικονομικού δικαίου)²⁶.

IV. Αναγγελία με ισχύ κατασχέσεως

Η δυνατότητα επιβολής αυτοτελούς αναγκαστικής κατασχέσεως θα έπρεπε να συνεπάγεται για τους δανειστές αδυναμία αναγγελίας με ισχύ κατασχέσεως²⁷. Η διατήρηση της διατάξεως του άρθρου 972 § 2 εδ. β' ΚΠολΔ συνιστά ένα δικονομικό παράδοξο και μια

²¹ *Ι. Μπρίνιας*, Αναγκαστική Εκτέλεσις, τ. 4^{ος}, άρθρο 1011, παρ. 628β, σελ. 2007.

²² *Γ. Ορφανίδης*, Αδυναμίες του νομοθετικού πλαισίου αναγκαστικής κατάσχεσης και πλειστηριασμού πλοίου στην ελληνική έννομη τάξη, σε: Η λειτουργία της ναυτιλιακής επιχείρησης σε περιόδους οικονομικής αστάθειας, 8^ο Διεθνές Συνέδριο Ναυτικού Δικαίου, 2013, σελ. 409 επ. (458).

²³ *Γ. Ορφανίδης*, ό.π. (υποσημ. 22), σελ. 458.

²⁴ *Ι. Μπρίνιας*, ό.π. (υποσημ. 21), σελ. 2007-2008.

²⁵ Πρβλ. *Π. Τσόγια*, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 233.

²⁶ *Π. Τσόγιας*, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 234, υποσημ. 691.

²⁷ Πρβλ. αντίθ. *Γ. Ορφανίδη*, ό.π. (υποσημ. 22), σελ. 458.

νομοθετική αντίφαση. Ο νομοθέτης είχε οπλίσει με συνέπειες κατασχέσεως μόνο την αναγγελία τη σχετική με απαίτηση που μπορεί να στηρίζει κατάσχεση, δηλ. με απαίτηση που έχει ενισχυθεί με εκτελεστό τίτλο²⁸, για να διασφαλίσει τη θέση των αναγγελλόμενων δανειστών από τον κίνδυνο συμπαίγνιας μεταξύ του επισπεύδοντος και του καθού η εκτέλεση, γιατί ο οφειλέτης θα μπορούσε «χωρίς συνέπειες, μετά από προσυνηνομημένη παραίτηση από την κατάσχεση του πρώτου κατασχόντος, να προχωρεί στη διάθεση του πράγματος σε τρίτους και να ματαιώνει την ικανοποίηση των αναγγελλθέντων δανειστών»²⁹. Έτσι, το υποστατό της, έστω και άκυρης ή ανατρέψιμης, αρχικής κατασχέσεως αποτελούσε τη μοναδική προϋπόθεση για την εγκυρότητα και το νομότυπο της επέχουσας θέση αυτοτελούς κατασχέσεως αναγγελίας, η οποία μπορούσε να στηρίζει αυτοτελώς περαιτέρω την εκτέλεση σε περίπτωση εκλείψεως της κατασχέσεως για οποιονδήποτε λόγο, είτε εξαιτίας ακυρώσεως ή ανατροπής της, είτε εξαιτίας παραιτήσεως από αυτήν του κατασχόντος³⁰. Στο πλαίσιο πλέον της δυνατότητας επιβολής περισσότερων κατασχέσεων δεν μπορεί πια να αποτελεί τελολογικό θεμέλιο της ρυθμίσεως του άρθρου 972 § 2 εδ. β' ΚΠολΔ η προστασία του αναγγελλθέντος δανειστή από τυχόν διάθεση που ήθελε λάβει χώρα. Η διασφάλιση αυτή των συμφερόντων του αναγγελλόμενου δανειστή ήδη επιτυγχάνεται μέσω της δυνατότητας επιβολής αυτοτελούς κατασχέσεως. Δεν μπορεί πλέον να νοηθεί ως ratio της εν λόγω ρυθμίσεως η νομική δέσμευση του κατασχεθέντος πράγματος, ώστε να μην είναι δυνατή η διάθεσή του σε τρίτους, χωρίς να επιθυμεί ο αναγγελλόμενος με ισχύ κατασχέσεως να δρομολογήσει ο ίδιος διαδικασία πλειστηριασμού. Και τούτο, διότι δυοίν θάττερον: Ο αναγγελλόμενος δανειστής, είτε εμπιστεύεται τον αρχικό κατασχόντα ως οιονεί εκπρόσωπο όλων των δανειστών του οφειλέτη³¹, κατοχυρώνοντας δικαίωμα συμμετοχής στην κατανομή του πλειστηριάσματος σε περίπτωση πραγματοποιήσεως του πλειστηριασμού και προστατευόμενος παράλληλα σε περίπτωση μεταβιβάσεως του κατασχεμένου, στο βαθμό που η μετά την κατάσχεση απαλλοτριωτική πράξη από τον καθού η εκτέλεση δεν αντιτάσσεται κατ' άρθρο 997 ΚΠολΔ έναντι του κατασχόντος και των οποτεδήποτε αναγγελλθέντων δανειστών³², είτε εκδηλώνει τη δυσπιστία του ως προς το κύρος της αρχικής κατασχέσεως επιβάλλοντας αυτοτελή κατάσχεση. Εξάλλου, υπό το προϊσχύσαν δίκαιο, η κατ' άρθρο 972 § 2 εδ. β' ΚΠολΔ νομική δέσμευση του κατασχεμένου αποτελούσε τη μόνη δυνατότητα του επιμελούς αναγγελλόμενου δανειστή, ο οποίος επιθυμούσε αλλά δεν μπορούσε κατά νόμο να επιβάλει αυτοτελή κατάσχεση.

Σε κάθε όμως περίπτωση, πριν από την υποβολή της δηλώσεως συνεχίσεως του πλειστηριασμού από τρίτο δανειστή, είναι σκόπιμο να προβαίνει αυτός σε αναγγελία με ισχύ αυτοτελούς κατασχέσεως, ώστε η δήλωση συνεχίσεως του πλειστηριασμού που θα

²⁸ Π. Γέσιου - Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως ΙΙ, Ειδικό Μέρος, 2002, σελ. 341.

²⁹ Π. Γέσιου - Φαλτσή, ό.π. (υποσημ. 28), σελ. 339-340, υποσημ. 52.

³⁰ Π. Τσόγιας, ό.π. (υποσημ. 10), σελ. 39, Π. Γέσιου - Φαλτσή, ό.π. (υποσημ. 28), σελ. 340.

³¹ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 105 επ.

³² ΟλομΑΠ 6-7/1998.

ακολουθήσει, να στηρίζεται αυτοτελώς στη δική του αναγγελία και να μην εξαρτάται από το κύρος και τη διατήρηση της κατασχέσεως.

Το πιο πάνω δικονομικό παράδοξο καθίσταται ακόμη πιο έντονο, στην περίπτωση που η δήλωση συνεχίσεως του τρίτου στηρίζεται στη δική του αναγγελία. Και τούτο, διότι εν προκειμένω τίθεται ζήτημα αυτοτελούς / νέας διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως, στην οποία, οι τυχόν αντιρρήσεις του καθού κατά της δηλώσεως συνεχίσεως, ακόμη και αν αφορούν την απαίτηση του νέου επισπεύδοντος δανειστή, πρέπει να προβληθούν με την κατ' άρθρο 973 § 6 ΚΠολΔ ανακοπή, μέσα στην ασφυκτική προθεσμία των 30 ημερών από την ανάρτηση του αποσπάσματος, και να συζητηθούν με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, χωρίς να είναι επιτρεπτή η άσκηση ενδίκων μέσων³³. Θα μπορούσαν να διατυπωθούν επιφυλάξεις ως προς την επιλογή του δικονομικού νομοθέτη για οριστική εκκαθάριση των λόγων της συγκεκριμένης ανακοπής με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και μάλιστα καθώς η στέρηση του καθού από τη δυνατότητα άσκησης ενδίκων μέσων προσκρούει στο άρθρο 20 παρ. 1 Συντ. (βλ. αρχικό σχέδιο ΚΠολΔ' βλ. και ΚΠολΔ 971 § 2 για ανακοπή κατά της αναγγελίας με δυνατότητα μόνο εφέσεως!).

Από την αρχή της αυτοτέλειας δεν συνάγεται πάντως και το συμπέρασμα ότι κάθε κατασχών δανειστής δεν θα δικαιούται να αναγγελθεί (ΚΠολΔ 972) στην εκτελεστική διαδικασία που επισπεύδει άλλος δανειστής³⁴.

V. Ανατροπή κατασχέσεως

Ευστόχως έχει διαπιστωθεί η συνάφεια της ανατροπής κατασχέσεως με το θεσμό της απαγορεύσεως πλειόνων αναγκαστικών κατασχέσεων.³⁵ Ως εκ τούτου θεωρείται ότι έννομο συμφέρον για την υποβολή της αιτήσεως του άρθρου 1019 ΚΠολΔ δικαιολογείται πρωτίστως στον καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη³⁶, στον τρίτο κύριο του ενυπόθηκου ακινήτου, ακόμη δε και στον ίδιο τον επισπεύδοντα που επέβαλε την κατάσχεση, αν δεν είναι ανοικτή η απλούστερη και ολιγοδαπανηρότερη οδός της παραιτήσεως από την κατάσχεση – εφόσον έχουν προηγηθεί αναγγελίες με ισχύ κατασχέσεως (972 Π 2, 1006 § IV 1), οι οποίες όμως συμπαρασύρονται από την ανατροπή της κατασχέσεως (1019 Π 1)³⁷, αλλά και στους δανειστές του καθ' ου η κατάσχεση οφειλέτη που επιθυμούν την επιβολή αναγκαστικής κατασχέσεως και εμποδίζονται από την υφιστάμενη³⁸, αν δηλ. δεν μπορούν να στηρίξουν την περαιτέρω διαδικασία στην επέχουσα θέση αυτοτελούς κατασχέσεως αναγγελία τους (972 Π 2)³⁹. Η

³³ Βλ. τη δυνατότητα χορηγήσεως προσωρινής διαταγής.

³⁴ Ν. Νίκας, ό.π. (υποσημ. 19), σελ. 586 .

³⁵ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 22), σελ. 447.

³⁶ Πρβλ. αντίθ. Γ. Ορφανίδη, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 254 επ.

³⁷ Ν. Νίκας, ό.π. (υποσημ. 19), σελ. 259.

³⁸ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 22), σελ. 447.

³⁹ Ν. Νίκας, ό.π. (υποσημ. 19), σελ. 259.

διάταξη του άρθρου 1019 ΚΠολΔ για την ανατροπή της κατασχέσεως βρίσκει επομένως εφαρμογή και στην κατάσχεση πλοίων μόνο αν ήθελε γίνει δεκτή σύμφωνα με την κρατούσα άποψη η συνδρομή έννομου συμφέροντος στο πρόσωπο του ιδίου του οφειλέτη προς υποβολή της αντίστοιχης αιτήσεως.

Σε σύστημα που επιτρέπει την πολλαπλή κατάσχεση υφίσταται η δυνατότητα της αναγγελίας με ισχύ κατασχέσεως⁴⁰, ως κάτι το έλασσον σε σχέση με την αναγκαστική κατάσχεση. Ο αναγγελλόμενος με ισχύ κατασχέσεως επιθυμεί κυρίως να προστατευθεί έναντι της ενδεχόμενης διαθέσεως, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συμμετοχή του στη διανομή του πλειστηριάσματος σε περίπτωση πραγματοποίησεως του πλειστηριασμού. Δεν ενδιαφέρεται όμως αυτός ο δανειστής να δρομολογήσει διαδικασία αναγκαστικού πλειστηριασμού ενόψει της υφιστάμενης δυνατότητας αυτοτελούς κατασχέσεως⁴¹.

VI. Συνέπειες της κατακύρωσεως ως προς τις υπόλοιπες κατασχέσεις

Αν επέλθει κατακύρωση του πλοίου όλες οι υπόλοιπες κατασχέσεις ακυρώνονται αυτοδικαίως (ΚΙΝΔ 214 Π 1), καθίστανται δηλαδή ανενεργοί⁴². Προσέτι δε, σε περίπτωση αναγκαστικής εκτελέσεως που επισπεύδεται βάσει του ν.δ. της 17.7/13/8/1923, η πρώτη κατακύρωση επάγει την ακύρωση της άλλης εκτελέσεως (άρθρο 58 § 3)⁴³. Η ακύρωση έχει την έννοια ότι οι λοιπές κατασχέσεις δεν μπορούν να στηρίξουν περαιτέρω τη διαδικασία αναγκαστικού πλειστηριασμού και παρέχουν στον υπερθεματιστή τη δυνατότητα να ζητήσει την εξάλειψή τους⁴⁴. Το αντίστοιχο κενό στον ΚΕΔΕ αλλά και στον ΚΠολΔ, όπου δεν αναφέρονται οι ειδικότερες έννομες συνέπειες της κατακύρωσεως, καλύπτεται με ανάλογη εφαρμογή των προαναφερθεισών διατάξεων⁴⁵.

VII. Διενέργεια πλειστηριασμών την ίδια ημέρα

Αν συμπέσουν περισσότεροι πλειστηριασμοί του ιδίου πλοίου την ίδια ημέρα, ενεργείται εκείνος, που προέκυψε από την παλαιότερη κατάσχεση (ΚΙΝΔ 214 Π 2). Σύμφωνα, όμως, με τη ρητή διάταξη του άρθρου 58 § 4 του ν.δ. της 17.7/13/8/1923, «εάν πρόκειται να γίνη πλειστηριασμός δυνάμει αμφοτέρων των κατασχέσεων, την αυτήν ημέραν, ο Πρόεδρος, αιτήσει τινός των κατασχόντων, αποφαινεται τις των πλειστηριασμών θέλει προηγηθή». Θα πρέπει όμως να γίνει δεκτό, παρά το γράμμα του νόμου, ότι το δικαίωμα αυτό ανήκει και στον

⁴⁰ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 274 επ., 420 επ.

⁴¹ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 22), σελ. 458.

⁴² Ν. Νίκας, ό.π. (υποσημ. 19), σελ. 585.

⁴³ Π. Μάζης, Εμπράγματη εξασφάλιση Τραπεζών και Ανωνύμων Εταιριών, 1993, σελ. 487.

⁴⁴ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 403, υποσημ. 77.

⁴⁵ Α. Γέροντας, Ερμηνεία ΚΕΔΕ, 2^η έκδ., 2013, σελ. 229.

οφειλέτη, όπως επίσης και στους αναγγελθέντες σε οποιονδήποτε από τους επισπευδόμενους πλειστηριασμούς δανειστές⁴⁶.

Αρμόδιο δικαστήριο είναι σήμερα το Μονομελές Πρωτοδικείο του τόπου της εκτελέσεως, το οποίο θα επιληφθεί σύμφωνα με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων⁴⁷. Το Δικαστήριο έχει την ευχέρεια να προτιμήσει τη διενέργεια οιαδήποτε από τους επισπευδόμενους πλειστηριασμούς, ανεξάρτητα από το είδος της διαδικασίας, σταθμίζοντας, πάντως, την τυχόν ύπαρξη ακυροτήτων που πρόκαλεσαν την άσκηση ανακοπής. Την τυχόν μεγαλύτερη δημοσιότητα που δόθηκε ή την τυχόν μεγαλύτερη τιμή πρώτης προσφοράς που ορίστηκε και τον χρόνο επιβολής των κατασχέσεων⁴⁸. Η συγκεκριμένη ρύθμιση τυγχάνει ανάλογης εφαρμογής και όταν ο ένας πλειστηριασμός επισπεύδεται με βάση τον ΚΠολΔ και ο άλλος με βάση τις διατάξεις του ΚΕΔΕ⁴⁹. Προσφυγή στο δικαστήριο είναι ενδεδειγμένη και όταν πρόκειται για πλειστηριασμούς πλοίου, που ο ένας επισπεύδεται με τον ΚΙΝΔ και ο άλλος με το ν.δ.⁵⁰. Αν και οι δύο επισπεύδονται με τη διαδικασία του ΚΕΔΕ, δεν υπάρχει λόγος εφαρμογής του άρθρου 58 § 4 ν.δ. διότι τα αρμόδια όργανα του Δημοσίου θα αποφασίσουν. Αν τα όργανα αυτά αδρανούν ή αν ο ένας πλειστηριασμός επισπεύδεται από το Δημόσιο και ο άλλος από κάποιο νομικό πρόσωπο που ενεργεί κατά νόμο με βάση τον ΚΕΔΕ (λ.χ. ΙΚΑ), το άρθρο 54 § 4 του ν.δ. θα πρέπει και πάλι να τύχει εφαρμογής.

Πρόταση: Ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 214 ΚΙΝΔ, διότι ευλόγως πρέπει να προτιμάται ο πρώτος κατασχών, αφού και οι δύο κατασχέσεις επεβλήθησαν με την ίδια διαδικασία⁵¹.

VIII. Καταχρηστική επίσπευση πλειστηριασμού

Το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης του συστήματος των πολλαπλών κατασχέσεων ως μέσου εκβιασμού του οφειλέτη θα μπορούσε να αντιμετωπισθεί περιπτωσιολογικά με επίκληση της διατάξεως του άρθρου 116 ΚΠολΔ. Πρόκειται για την πάγια θέση της ευρωπαϊκής και της ελληνικής θεωρίας του δικονομικού δικαίου ότι η αξίωση για αναγκαστική εκτέλεση είναι κατά τη φύση της δικονομική, ενώ αφητηρία της νομολογίας του Αρείου Πάγου αποτελεί η θέση ότι η δια της αναγκαστικής εκτελέσεως επιδίωξη της ικανοποίησης της απαιτήσεως του δανειστή έναντι του οφειλέτη αποτελεί άσκηση ουσιαστικού δικαιώματος⁵².

Περαιτέρω, μπορεί να υποστηριχθεί ότι συντρέχει λόγος τελολογικής ερμηνείας του άρθρου 214 ΚΙΝΔ προς την κατεύθυνση της ρυθμίσεως του άρθρου 6 § 3 εδ. β' ΠτΚ, περί

⁴⁶ Π. Μάζης, ό.π. (υποσημ. 42), σελ. 497.

⁴⁷ Π. Μάζης, ό.π. (υποσημ. 42), σελ. 497.

⁴⁸ Π. Μάζης, ό.π., (υποσημ. 42), σελ. 497.

⁴⁹ Π. Μάζης, ό.π., (υποσημ. 42), σελ. 497, υποσημ. 97.

⁵⁰ Αποψη Γ. Ορφανίδη, ό.π. (υποσημ.22), σελ. 414.

⁵¹ Π. Μάζης, ό.π. (υποσημ. 42), σελ. 497, υποσημ. 94.

⁵² Κ. Καλαβρός, Το ανίσχυρο των διαδικαστικών πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης, 2010, σελ. 152.

απορρίψεως της αιτήσεως από το πρωτοδικείο εάν αποδειχθεί ότι αυτή ασκείται καταχρηστικά⁵³.

ΙΧ. Συντηρητική κατάσχεση πράγματος αναγκαστικά κατασχεμένου

Υπό το πρίσμα του μη επιτρεπτού των πολλαπλών κατασχέσεων υπό τον προϋπόθετο ΚΠολΔ δεν εμποδιζόταν η συντηρητική κατάσχεση του αυτού αναγκαστικά κατασχεμένου αντικειμένου για άλλη απαίτηση. Κρίσιμο είναι το στοιχείο ότι με τον τρόπο αυτό αντισταθμιζόταν για τον μη διαθέτοντα εκτελεστό τίτλο δανειστή, ο οποίος μπορεί απλώς να αναγγεληθεί, η προστασία που παρείχε η αναγκαστική κατάσχεση ή η αναγγελία με ισχύ κατασχέσεως. Και τούτο, αφενός μεν στην περίπτωση που το πράγμα οδηγείτο στον πλειστηριασμό, οπότε ο δανειστής προστατευόταν τόσο έναντι της δημιουργίας προνομίου υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης που εγγραφόταν μετά την εγγραφή της συντηρητικής κατασχέσεως όσο και έναντι της τυχόν μεσολαβήσεως μεταγραφής, αφετέρου δε υπό την αντίθετη εκδοχή, καθώς επιτρεπόταν η δέσμευση του πράγματος ανεξαρτήτως της τύχης της αναγκαστικής κατασχέσεως⁵⁴. Αντιθέτως, ο συντηρητικός κατασχών δεν προστατευόταν έναντι του προγενέστερου αναγκαστικώς κατασχόντος, στο βαθμό που ο τυχόν διεξαγόμενος πλειστηριασμός δεν αποτελούσε απαγορευόμενη διάθεση με την έννοια της διατάξεως του άρθρου 715 § 1 ΚΠολΔ. Δεν εμποδιζόταν, πάντως, η τροπή της συντηρητικής κατασχέσεως σε αναγκαστική, η οποία φυσικά δεν αντιμετωπιζόταν ως περίπτωση αρχήθεν απαγορευμένης πολλαπλής αναγκαστικής κατασχέσεως. Παράλληλα, ο αναγκαστικώς κατασχών δεν θιγόταν από τη μεταγενέστερη συντηρητική κατάσχεση, που είχε αποκλειστικά διασφαλιστικό χαρακτήρα καθώς παρείχε στον συντηρητικώς κατασχόντα τη δυνατότητα επισπεύσεως ή συνεπηρεασμού της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσεως σε περίπτωση συνδρομής των προϋποθέσεων του νόμου (ΚΠολΔ 969 ΙΙ και ΙΙΙ, 973, 1001 ΙΙ, 1002 Ι, 1019)⁵⁵.

Ήδη, υπό το καθεστώς του επιτρεπτού των πολλαπλών κατασχέσεων, η τροπή της συντηρητικής κατασχέσεως σε αναγκαστική δεν απαιτεί την προσφυγή στην ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 972 ΙΙ και 999 V για να παρακάμψει την απαγόρευση των άρθρων 958 ΙΙ και 997 V, καθώς ο συντηρητικώς κατασχών μπορεί αυτοδυνάμως να οδηγήσει το πράγμα στον πλειστηριασμό.

ΙΔΙΑ ΘΕΣΗ: Αποκρούεται η δυνατότητα επιβολής συντηρητικής κατασχέσεως: Η δέσμευση του περιουσιακού στοιχείου, για να εξασφαλιστεί με αναγκαστική εκτέλεση η απαίτηση του δανειστή, όταν εξοπλισθεί με εκτελεστό τίτλο, έχει ήδη επιτευχθεί μέσω της αναγκαστικής εκτέλεσεως. Με μόνη την αναγγελία στην επισπευδόμενη εκτέλεση, έναντι

⁵³ Έτσι, Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 458.

⁵⁴ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 387.

⁵⁵ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 388.

αυτού δεν ισχύουν υποθήκες που ενεγράφησαν ή θα εγγραφούν μετά την αναγκαστική κατάσχεση (έτσι και Λιβαθινός, ΝοΒ 20, 1129-1130). Εξαιρέση, αν πιθανολογηθεί ακύρωση, ανατροπή της αναγκαστικής κατασχέσεως ή παραίτηση του επισπεύδοντος από αυτήν.

Χ. Σγέση των πράξεων διαθέσεως και των αλληπάλλληλων κατασχέσεων

Είναι πολύ πιθανό ενδιαμέσως να υπάρξει εγγραφή υποθήκης ή μεταγραφή τίτλου μεταβιβαστικού της κυριότητας.

Το ζήτημα έχει ήδη αντιμετωπισθεί σε όλες τις περιπτώσεις πολλαπλών κατασχέσεων.

- Σύμφωνα με το άρθρο 38 ΚΕΔΕ, παρόμοια απαγόρευση διαθέσεως με εκείνη του άρθρου 997 ΚΠολΔ, αλλά συνεπαγόμενη ακυρότητα μόνο έναντι του Δημοσίου, επιβάλλεται σε περίπτωση κατασχέσεως εκ μέρους του ακινήτου οφειλέτη του, με αντίστοιχη αδυναμία να αντιταχθούν έναντι του οι μετά απ' αυτήν εγγραφόμενες υποθήκες, προσημειώσεις και μεταγραφές πράξεων διαθέσεως. Τα ίδια, βεβαίως, ισχύουν και για άλλα νομικά πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με ειδικό νόμο, έχουν τη δυνατότητα να κινούν υπέρ αυτών την ειδική αυτή διαδικασία (όπως λ.χ. το ΙΚΑ).

- Επίσης, κατάσχεση που περιορίζει το προς διάθεση δικαίωμα είναι και η επιβαλλόμενη σύμφωνα με το άρθρο 57 §§ 3 και 4 ν.δ. του 1923, ήτοι μέσω εγγραφής της επιταγής προς πληρωμή στο βιβλίο κατασχέσεων, αφού ρητά με τη διάταξη εξομοιώνεται η εγγραφή αυτή με αναγκαστική κατάσχεση. Αν ληφθεί δε υπόψη ότι καμία άλλη διατύπωση δεν επιβάλλεται εδώ από το νόμο, όπως λ.χ. κοινοποίηση στον οφειλέτη της περιλήψης εγγραφής της κατασχέσεως, συνάγεται το συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα αυτό, τόσο για τον οφειλέτη όσο και για τους τρίτους, αρχίζει από το χρονικό σημείο της εγγραφής. Η ακυρότητα ειδικότερα των πράξεων διαθέσεως εκείνου κατά του οποίου διενεργείται η κατά το άρθρο 57 του ν.δ. κατάσχεση που γίνονται μετά απ' αυτή, είναι ταγμένη όχι μόνο υπέρ της α.ε. του ν.δ. που την επέβαλε αλλά και υπέρ των αναγγεληθέντων, αφού τίποτα το ειδικό και αντίθετο με τους γενικούς ορισμούς δεν ορίζεται στο ν.δ. (όπως λ.χ. γίνεται στο άρθρο 38 ΚΕΔΕ)⁵⁶.

Έχει διατυπωθεί καταρχάς η άποψη ότι έναντι του κατασχόντος δεν μπορεί να αντιταχθεί η εγγραφή υποθήκης, προσημειώσεως ή μεταγραφής αναφορικά με την κατάσχεση εκείνη που οδήγησε πράγματι στον πλειστηριασμό. Αντίθετα, είναι αντιτάξιμη αν έγινε μετά από κατάσχεση που υπερκεράσθηκε από κατάσχεση άλλου δανειστή ή του ιδίου του κατασχόντος για άλλη όμως απαίτηση που οδήγησε στον πλειστηριασμό⁵⁷. Φυσικά η θέση αυτή παρουσιάζεται αυτονόητη σε σχέση με τη μεταγραφή. Αν λ.χ. υποθεθεί ότι μετά τη δεύτερη κατάσχεση έλαβε χώρα μεταγραφή προγενέστερου ή μεταγενέστερου τίτλου μεταβιβαστικού της κυριότητας, τότε η μεταγραφή είναι άκυρη έναντι του κατασχόντος της

⁵⁶ Π. Μάζης, ό.π., (υποσημ. 42), σελ. 448.

⁵⁷ Π. Μάζης, ό.π. (υποσημ. 42), σελ. 449, υποσημ. 90.

μεταγενέστερης κατασχέσεως και των δανειστών που αναγγέλθηκαν στο πλαίσιο αυτής με ισχύ κατασχέσεως (997 III). Αυτό σημαίνει ότι διαδικασία του πλειστηριασμού θα συνεχισθεί ομαλά⁵⁸.

Σύμφωνα με άλλη άποψη, που έγινε δεκτή από την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου⁵⁹, αναφορικά με τη σχέση κοινής εκτελέσεως και εκτελέσεως με βάση τον ΚΕΔΕ, για το μη αντιτάξιμο της μεταγενέστερης διαθέσεως θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο η κατάσχεση του Δημοσίου όσο και η κατάσχεση του άλλου δανειστή και όχι μόνο αυτή που οδήγησε στον πλειστηριασμό. Πρόκειται για θέση γενικεύσιμη για όλες τις περιπτώσεις παράλληλων διαδικασιών αναγκαστικής εκτελέσεως, ενώ ισχύει και για την περίπτωση που ο οφειλέτης κηρύσσεται σε πτώχευση ενώ ήταν εκκρεμής διαδικασία ατομικής εκτελέσεως⁶⁰.

Υπέρ της ορθότητας της τελευταίας απόψεως ορθώς διαπιστώθηκε ότι ο νόμος αντιμετωπίζει ενιαίως μεταγραφή και εγγραφή υποθήκης ή προσημειώσεως (997 III). Επίσης, προς αντίκρουση των αντίθετων επιχειρημάτων, παρατηρείται εύστοχα ότι με το αντιτάξιμο της κατασχέσεως και της αναγγελίας με ισχύ κατασχέσεως έναντι οποιασδήποτε μεταγενέστερης διαθέσεως δεν κτάται προνόμιο και οι πράξεις αυτές δεν αποκτούν τον χαρακτήρα υποθήκης. Περαιτέρω, πρόκειται για ουσιαστική ακυρότητα, με συνέπεια να αντικρούεται το επιχείρημα ότι οι ακυρότητες υφίστανται και απαγγέλλονται εντός της συγκεκριμένης διαδικασίας που οδηγεί στον πλειστηριασμό⁶¹. Προσέτι δε, ο νόμος προβλέπει ότι με την κατακύρωση ακυρώνονται αυτοδικαίως οι άλλες κατασχέσεις. Έπειτα το αντιτάξιμο δεν καθιστά το πράγμα εκτός συναλλαγής. Εγγύηση γι' αυτό αποτελεί η σχετική ακυρότητα. Δεν είναι ακόμη σαφές, γιατί η διάταξη του άρθρου 4 του ν.δ.4001/1959 που εκφράζει με σαφήνεια την αρχή της σχετικής ακυρότητας επιβάλλει τη θέση ότι η μεταγενέστερη υποθήκη είναι αντιτάξιμη έναντι του κατασχόντος και των λοιπών δανειστών που αναγγέλθηκαν με εκτελεστό τίτλο επειδή το πράγμα οδηγήθηκε στον πλειστηριασμό δυνάμει άλλης κατασχέσεως⁶². Τέλος, κατά τον Ορφανίδη, τελολογικές σταθμίσεις επιβάλλουν να γίνει δεκτή η τελευταία θέση: Οι δανειστές διαδικασίας που δεν απέληξε σε πλειστηριασμό δεν θα είχαν στην ουσία δυνατότητα προστασίας έναντι μεταγενεστέρων διαθέσεων, «αφού είναι άδηλο αν θα παρεμβληθεί άλλη εκτελεστική διαδικασία που θα εξελιχθεί ταχύτερα και θα άγει το πράγμα στον πλειστηριασμό. Και αυτή ακόμη η δυνατότητα της άμεσης αναγγελίας με ισχύ κατασχέσεως στην εκάστοτε άλλη διαδικασία δεν θα ήταν διασφαλιστική, εάν η προσημείωση ή υποθήκη είχε εγγραφεί προηγουμένως. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από την αντίρρηση ότι μια τέτοια λύση που θα ανάγκαζε τον κατασχόντα να προβεί σε αναγγελία με ισχύ κατασχέσεως σε κάθε παράλληλη διαδικασία θα ήταν μη αξιόσιμη για τους δανειστές ως πολυέξοδη. Το

⁵⁸ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 402.

⁵⁹ ΟλομΑΠ 3/1988 ΕλΔ 1988, 1196 = Δ 1990, 346.

⁶⁰ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 402.

⁶¹ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 403.

⁶² Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 403.

επιχείρημα ότι το αντιτάξιμο ή μη της υποθήκης ανάγεται σε θέμα τύχης διεκδικεί εν προκειμένω εφαρμογή. Πράγματι, δεν αποκλείεται η άσκηση ενδίκων βοηθημάτων ή η κατάρτιση συμφωνιών για αποτροπή του πλειστηριασμού που ευνοεί το δίκαιο (1019 Π). Η αποδοχή λ.χ. (καταργηθησών μετά το ν. 4335/2015) αιτήσεων αναστολής ακινητοποιεί τη διαδικασία έως την έκδοση οριστικής απόφασης. Αυτό δεν μπορεί να οδηγήσει στην απώλεια προστασίας που παρέχει η κατάσχεση και η αναγγελία με ισχύ κατασχέσεως. Η εδώ υποστηριζόμενη θέση καθίσταται περισσότερο ευεξήγητη αν γίνει σύγκριση με τη συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας από άλλο δανειστή (973). Τα αποτελέσματα και οι δεσμεύσεις ως προς το κατασχεμένο πράγμα δεν χάνονται στην περίπτωση αυτή. Το ίδιο θα πρέπει να ισχύσει για τις αυτοτελώς δρομολογούμενες διαδικασίες αναγκαστικής εκτελέσεως. Το τεχνικό θέμα της επιλογής αυτοτελούς διαδικασίας αντί της διευκόλυνσεως αναλήψεως ή συνεχίσεως άλλης εκκρεμούς διαδικασίας ως εναλλακτικές μορφές απαγκιστρώσεως από την παντοδυναμία του κατασχόντος δεν μπορεί να αποβεί καθοριστικό για το νομικά σπουδαίο ζήτημα της προστασίας του κατασχόντος και των δανειστών που αναγγέλλονται με προσόντα αυτοτελούς κατασχέσεως»⁶³.

ΠΡΟΤΑΣΗ: Ενώ υπό το άρθρο 996 § 1 α ΠολΔικ από την εγγραφή της κατασχέσεως στο βιβλίο κατασχέσεων απαγορευόταν η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης στο κατασχεθέν ακίνητο (= αυτοδίκαιη ακυρότητα), ο ΚΠολΔ αντιμετώπισε το πρόβλημα των εγγραφών στα δημόσια βιβλία με άλλο πνεύμα, τις οποίες θεώρησε πλέον ως ανενεργείς / σχετικά άκυρες, μόνο έναντι του επισπεύδοντος και των αναγγελλθέντων δανειστών, με σκοπό **την αποτελεσματική τους προστασία**. Οι παραπάνω θέσεις είναι σωστές έναντι του προνομίου του Δημοσίου⁶⁴ (αμφίβολης συνταγματικότητας!) το οποίο και μόνο κρίθηκε (όχι η γενίκευσή του!) υπό το πρίσμα δηλ. της μιας κατασχέσεως (διορθωτική ερμηνεία). Στο πλαίσιο όμως της δυνατότητας πολλαπλών κατασχέσεων υπό τον ισχύοντα ΚΠολΔ (= αγώνας δρόμου), η αποτελεσματική προστασία αφορά την κάθε αυτοτελή διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως, καθώς ανατρέχοντας στην ορθή παρατήρηση του Σπυριδάκη⁶⁵, η ανεύρεση χρημάτων ως λόγος που επιβάλλει την αναγνώριση εγκυρότητας στην υποθήκη (και στην προσημείωση) που λαμβάνεται μετά την προσημείωση αναφέρεται μόνο στην υποθήκη με τίτλο από ιδιωτική βούληση για εξασφάλιση σύγχρονης απαιτήσεως.

Επίσης, ήδη περιορίστηκαν τα ένδικα βοηθήματα, αναστολές κλπ.

[Στο πλαίσιο αυτό, παρεμπιπτόντως, ως προς την έννοια των «αναγγελλθέντων» δανειστών, ενισχύεται η επιχειρηματολογία της μη κρατούσας απόψεως (δεν αντιτάσσεται έναντι των αναγγελλθέντων πριν από την εγγραφή της), στο βαθμό που με την ισχύουσα προθεσμία αναγγελίας (5 ημέρες πριν από τον πλειστηριασμό) δεν

⁶³ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 403-404.

⁶⁴ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 270, υποσημ. 206.

⁶⁵ Γ. Ορφανίδης, ό.π. (υποσημ. 1), σελ. 271.

αποδυναμώνεται το σύστημα της αναγγελίας στο οποίο στηρίζεται ο ΚΠολΔ (: αναγγελία μετά τον πλειστηριασμό πριν το ν. 4335/2015)]

XI. Κριτική τοποθέτηση

Ο νέος θεσμός των πολλαπλών κατασχέσεων έρχεται να αντιμετωπίσει τα δυσάρεστα φαινόμενα διαιωνίσεως της εκτελεστικής διαδικασίας μέσω συμπαιγνιών και αθέμιτων πρακτικών μεταξύ οφειλέτη και επισπεύδοντος δανειστή που μέχρι τώρα συχνά οδηγούσαν στη ματαιώση του σκοπού της εκτελέσεως. Τα οφέλη είναι πολλαπλά:

A) Ο κάθε επισπεύδων θα είναι ο μοναδικός υπεύθυνος για τη διεξαγωγή της δικής του διαδικασίας, χωρίς να εξαρτάται από την ολιγορία και τις πράξεις (θεμιτές ή μη) του αρχικού επισπεύδοντος, έχοντας ταυτόχρονα γνώση ότι δικές του πιθανές καθυστερήσεις ενδεχομένως, λόγω του επιτρεπτού διεξαγωγής παράλληλων διαδικασιών, να οδηγήσουν σε μη ικανοποίηση της απαιτήσεώς του και σε επιβάρυνσή του με τα έξοδα εκτελέσεως που δεν θα μπορεί να αναζητήσει.

B) Αποφεύγονται οι συμπαιγνίες μεταξύ εικονικού επισπεύδοντος και οφειλέτη.

Γ) Ο ανταγωνισμός μεταξύ των δανειστών, υπό το φόβο μάλιστα της μη αποκαταστάσεως των εξόδων τους, θα οδηγήσει στην κατά το δυνατόν ολοκλήρωση της εκτελεστικής διαδικασίας.

Δ) Η ταχύτερη στο σύνολό της επίλυση των δικαστικών διενέξεων που αναφύονται κατά την εκτελεστική διαδικασία λόγω της παράλληλης παρελεύσεως των προθεσμιών για την υποβολή αντιρρήσεων ή της παράλληλης εκδικάσεως των σχετικών υποθέσεων.

E) Οι περισσότερες εκτελεστικές διαδικασίες δεν θα οδηγήσουν κατ' ανάγκη και σε περισσότερες ανακοπές και ως εκ τούτου σε αύξηση της δικαστικής ύλης και σε χρονικές καθυστερήσεις, στις περιπτώσεις «δίκαιας» και χωρίς διαδικαστικά σφάλματα εκτελέσεως. Ο οφειλέτης, ο οποίος γνωρίζει το ενδεχόμενο των περισσότερων παράλληλων διαδικασιών – για καθεμία από τις οποίες βαρύνεται μάλιστα με ξεχωριστά έξοδα – και ότι αργά ή γρήγορα κάποια από αυτές θα ευδοκιμήσει, θα αναγκαστεί να συνετιστεί. Θα εξαλειφθεί συνεπώς το δυσάρεστο φαινόμενο των συνεχών ανακοπών, χωρίς καμία ουσιαστική ή νομική βασιμότητα, οι οποίες ως μοναδικό σκοπό είχαν την παρέλκυση της διαδικασίας σε βάρος των δανειστών.

Τα εγγενή μειονεκτήματα ουσίας του νέου συστήματος είναι τα ακόλουθα:

A) Λόγω των επάλληλων πλειστηριασμών, ο οφειλέτης χάνει πλέον στην πραγματικότητα τη δυνατότητα που είχε μέχρι σήμερα να ρυθμίσει την οφειλή του, με μερικές καταβολές απέναντι στον δανειστή και την λήψη συναινετικών αναβολών **[αν όμως λειτουργούσε το 969 III και 1002 III!]** Επίσης, **αν τίθεται ζήτημα πραγματικών δανειστών, με την επιτυχή άσκηση του δικαιώματος εξαγοράς – στο πλαίσιο του νέου 972 ΚΠολΔ – εξοφλούνται σχεδόν όλοι (από μια κατάσχεση).**

B) Οι δανειστές θα επιδίδονται σε αγώνα δρόμου, και αν ληφθεί υπόψη το άρθρο 958 § 2 εδ. β', δεν θα υπάρχει περιθώριο επιεικούς συμπεριφοράς απέναντι στον οφειλέτη.

Γ) Ο ανταγωνισμός αυτός μεταξύ των δανειστών θα είναι αδυσώπητος, και μπορεί να οδηγήσει σε αθέμιτες πρακτικές, όπως λ.χ. στον πλειστηριασμό επί κινητών του οφειλέτη να ορίζεται από τον κάθε επισπεύδοντα σε κάθε νέα κατάσχεση όλο και χαμηλότερη τιμή πρώτης προσφοράς, προκειμένου να επιτύχει την προσέλευση περισσότερων πλειοδοτών και την ολοκλήρωση του πλειστηριασμού, με κίνδυνο να πλειστηριάζεται το κινητό σε ευτελή τιμή **(ΠΡΟΤΑΣΗ: Ανακοπή ΚΠολΔ 954 § 4)**. [Για τα ακίνητα δεν υφίσταται τέτοιος κίνδυνος, αφού για το μεν μεταβατικό διάστημα μέχρι την έκδοση π.δ. για τον καθορισμό της αξίας του ακινήτου με βάση την εμπορική του αξία διατηρείται ο προσδιορισμός με αντικειμενικά κριτήρια, για το δε χρονικό διάστημα όπου βάση υπολογισμού θα αποτελεί η εμπορική αξία αναμένεται ότι το σύστημα που θα εισαχθεί θα στηρίζεται σε αντικειμενικά και αδιάβλητα κριτήρια] (διαφορετικά η ρύθμιση θα αποτύχει).

Δ) Οι οικονομική επιβάρυνση του οφειλέτη θα είναι μεγάλη, αφού κάθε ξεχωριστή εκτελεστική διαδικασία συνεπάγεται και ξεχωριστές ακυρωτικές ή ρυθμιστικές ανακοπές και συνεπώς επιπλέον προστιθέμενα έξοδα από τον οφειλέτη. Η επιβάρυνση αυτή δύσκολα δικαιολογείται στις περιπτώσεις βάσιμων ανακοπών **[ούτως ή άλλως επιβαρυνόταν με διαδοχικές εκτελέσεις!]**

Ε) Οικονομική επιβάρυνση όλων των δανειστών με περισσότερες αναγγελίες (πριν από την ημερομηνία διενέργειας του κάθε πλειστηριασμού).

XII. Συμπεράσματα

Το σύστημα των πολλαπλών κατασχέσεων, αν και έχει εμπεδωθεί στη δικαιοσύνη συνείδηση μόνο στο πλαίσιο της εκτελέσεως επί πλοίων, της διοικητικής αναγκαστικής εκτελέσεως και της αναγκαστικής εκτελέσεως που επισπεύδεται βάσει της ειδικής διαδικασίας του ν.δ. της 17.7/13.8.1923, ορθώς υιοθετήθηκε στο κοινό δίκαιο, καθώς παρέχοντας τη δυνατότητα ταχείας ικανοποίησης των απαιτήσεων συντελεί όχι μόνο ικανοποίηση της αδήριτης ανάγκης έγκαιρης και γρήγορης εισπράξεως των δημοσίων εσόδων (ώστε να αποκτώνται τα απαραίτητα χρηματικά μέσα για την κάλυψη των αναγκών του κοινωνικού συνόλου)⁶⁶ και στην προαγωγή της ναυτικής και της εμπράγματης πίστεως αλλά και της κοινής πίστεως εν γένει. Με την καθιέρωση του συστήματος για την αυτοτέλεια των κατασχέσεων στο κοινό δίκαιο αίρονται και οι επιφυλάξεις που είχαν διατυπωθεί ως προς τη συμβατότητα της αντίστοιχης προνομιακής αντιμετώπισης των τραπεζών και του Δημοσίου προς τις θεμελιώδεις αρχές της ισότητας και του κράτους δικαίου⁶⁷. Τα μειονεκτήματα που αποδίδονται στον θεσμό της αυτοτέλειας των κατασχέσεων δεν επιβεβαιώθηκαν στην πράξη με την επιβολή διαδοχικών κατασχέσεων ως συνέπεια της πρώτης κατασχέσεως, ούτε σε περίπτωση

⁶⁶ Ν. Νίκας, Αναγκαστική Εκτέλεση Ι, Γενικό Μέρος, 2010, σελ. 105.

⁶⁷ Ν. Νίκας, ό.π. (υποσημ. 65), σελ. 68, υποσημ. 38.

κατασχέσεως πλοίου (ήδη από το 1910!), ούτε όμως και στο δίκαιο του ΚΕΔΕ και του ν.δ. της 17.7/13.8.1923⁶⁸. Ενδείκνυται η αντιμετώπιση των ερμηνευτικών ζητημάτων που ανακύπτουν βάσει τελολογικών εκτιμήσεων.

---

⁶⁸ Γ. Ορφανίδης, *ό.π.* (υποσημ. 34), σελ. 457.